

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

י"ג עיקרים

יסודות האמונה לרמב"ם

וכל מה שבא בכתבי הקדש שמתארים אותו בתארי הגופות כמו ההליכה והעמידה והישיבה והדבור כיוצא בזה, הכל דרך השאלה.

גדר התוארים שנאמרו בתורה כלפי הבורא

יסוד זה חזר ונשנה בדברי הראשונים, וכן בדברי הרמב"ם כמה פעמים, שכל תוארי הגופות שנאמרו בתורה, כגון הליכה, שמיעה, שומעים את קול ה' מתהלך לרוח היום, עמידה, ישיבה, דיבור, וכיוצא בזה, הכל דרך השאלה.

עתה נבוא לבאר מהי כוונת המושג "דרך השאלה", ממי שאלו את הדבר.

כל דבר שנאמר בפסוקי התורה, הוא בודאי אמת לאמיתה. אין זה כמו דברי חז"ל שאפשר להוציאם מידי פשוטם, ולומר שהפשטות מעולם לא הייתה כוונת דבריהם, אלא דבריהם נאמרו על דרך הרמז הדרש והסוד. במקראות התורה גם הפשטות הוא אמת לאמיתה, שהרי אין מקרא יוצא מידי פשוטו.

אשר על כן, כאשר נאמר בפסוק "יד ה'", "רגל ה'", גם על זה נאמר שאין מקרא יוצא מידי פשוטו. אמנם לפ"ז יש להבין מהי הכוונה, הרי לקב"ה אין גוף ולא מקרי הגוף.

ישנו יסוד ידוע שהובא בשל"ה. ועניינו הוא, שישנם שני אופנים, ישנו אופן אחד, שמגדירים שהתורה דיברה בתחתונים, ורמזה בעליונים. וישנו אופן שני, שמגדירים שהתורה דיברה בעליונים, ורמזה בתחתונים. כאשר האדם לומד תורה בעוה"ז, הוא תופס על דרך כלל שהתורה דיברה בתחתונים, ורמזה בעליונים. אולם כאשר האדם לומד תורה בגן עדן, הוא תופס שהתורה דיברה בעליונים ורמזה בתחתונים. מהמקום שבו

הוא נמצא, כך הוא מסתכל על התורה. בבחינת "אין לדיין אלא מה שענינו רואות", שכל דבר האדם רואהו מהמקום בו הוא נמצא.

לפיכך, דברי הרמב"ם כאן שהתורה הזכירה לשון של תוארי הגופות, הליכה ועמידה וישיבה, יחס זה הוא שהתורה דיברה בתחתונים, ורמזה בעליונים. ולכן אנו מגדירים את ההליכה, העמידה, והישיבה, והדיבור - כגופות. אולם בהגדרת גן עדן גדר הדבר הוא, שזו הליכה של נשמה, ישיבה של נשמה, דיבור של נשמה, וכן ע"ז הדרך. שהתורה דיברה בעליונים, ורמזה לתחתונים.

אמנם, בין כך או בין כך, בין אם התורה דיברה בתחתונים ורמזה בעליונים, ובין אם התורה היא דיברה בעליונים ורמזה בתחתונים, אין זה נאמר כלפי היחס לבורא ית"ש, שהרי הוא מעבר לגדרי גשמיות, ומעבר לגדרי רוחניות, ואפילו מעבר לגדרי אלוקות. רק הוגדר שדברי הרמב"ם שאלו הם "תוארי הגופות", תלוי היכן זה נקרא, בעוה"ז או בגן עדן. לדוגמא, כאשר אדם קורא כאן בעולם את הפסוק שבו מוזכר אברהם, הוא מתייחס לאברהם כגוף. וכאשר הוא קורא זאת בגן עדן הוא מתייחס לאברהם כנשמה, וכן ע"ז הדרך.

התלבשותו וגילוייו של הקב"ה באיברי הנבראים הם התוארים שנאמרו בתורה

נחזור לעיקר נידון דברי הרמב"ם, מהו המושג שנקרא "דרך השאלה". יש את מציאותו ית"ש כביכול קודם שנברא העולם, ויש את מה שהוא ית"ש ברא את עולמו, ומתלבש בעולמו, ומתגלה בעולמו. כאשר נאמר כלפי הקב"ה יד, רגל, וכל שאר הלשונות הללו,

כוונת הדבר היא, שהתלבשותו היא במדרגת יד, במדרגת רגל, וכיוצ"ב. גילוייו של הקב"ה בהתלבשות בהנהגה, זוהי ההגדרה שנקראת

בלשון הפסוקים יד ה', רגל ה', עיני ה'.

לפ"ז, לשון השאלה עניינו, שהוא שואל את היד של הנבראים, את הרגל של הנבראים, ומשתמש בהם. אין הכוונה ללשון מושאל כמו שרגילים לתפוס במובן החיצוני, לקיחת דבר שאינו שייך והשתמשות בו. אלא כוונת הדבר היא, הרי לקב"ה אין יד, אלא "יד ה'" עניינה כיצד הקב"ה מתגלה ביד של הנבראים. התגלותו של הקב"ה במדרגת רגל, היא נקראת רגלי ה', דוחק רגלי שכינה, וכן ע"ז הדרך.

ישנם את האיברים שלנו, האיבר הפרטי של כל אדם ואדם, וישנה את כללות כל הבריאה כולה שצורתה אדם. כאשר הקב"ה מתגלה, או בכללות צורת הבריאה, או בפרטות אצל פלוני אלמוני, כדרכי הנבואה וכדומה, הגדרת הדבר היא, שהוא משתמש בכלים של הנבראים. כלומר, הוא מאיר בתוכם. הנברא נעשה כביכול לבוש לקב"ה, והקב"ה שורה בתוכו. בבחינת דברי חז"ל הידועים, כיצד נברא העולם, נתעטף הקב"ה בשמלה ומשם יצא אורה לעולם. כל הנבראים נקראים בלשון חז"ל לבושים לבורא ית"ש.

נמצינו למדים שכל התארים שזכרו בתורה כלפי הקב"ה הם אמת לאמיתה, ומקרא אינו יוצא מידי פשוטו. ופשוטו של המקרא הוא, לא ח"ו שיש לבורא ית"ש יד, רגל ועין, אלא התלבשותו וגילוייו של הקב"ה ביד, רגל ועין של הנבראים, בגדרי צלם דמות האדם שנמצא בבריאה, המה הקרואים יד ה', עיני ה', רגלי ה'.

משל למה הדבר דומה, בשעה שהאדם שואל חפץ, יש לו קנין שואל, וזה נקרא שזה שייך לו בערכין, שהרי קנין ליום קנין הוא. וזהו גדר הדבר, שבשעה שהקב"ה משתמש זה נקרא יד ה', רגל ה', וכיוצ"ב. ■ המשך בע"ה

המספיק לעובדי ה'

ואהרן ובניו נצטוו להתבודד במשכן בשבעת ימי המלוואים כמו שנאמר: (ויקרא ח', ל"ה) "ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה" ... (וכן שם שם, ל"ג) "ומפתח אהל מועד לא תצאו"

הסיבה הפשוטה שמחמתה אהרן ובניו לא יצאו מאהל מועד, היא כדי שלא יסיחו דעת מהעבודה. אולם ר"א בן הרמב"ם מלמדנו שהסיבה שהם לא יצאו היא מחמת שנצטוו להתבודד במשכן.

הוזכרו לעיל שני אופני התבודדות, אופן אחד שהאדם מתבודד לבדו, ואופן שני שהאדם מתבודד מאנשי העולם. התבודדותם של אהרן ובניו במשכן הייתה באופן שהתבודדו מאנשי העולם, אבל לא התבודדו לבדם. ויתר על כן, יש כאן את מעלת ההתבודדות מצד המקום, שזהו מקום בית המקדש, המשכן.

וכהן גדול נצטוו שלא לצאת מן המקדש, כמו שנאמר (שם כ"א, י"ב): "ומן המקדש לא יצא ולא יחלל" וכו'

נבאר את עומק חייו של הכהן הגדול. לכהן הגדול יש איסור להיטמא לז' קרובים, חוץ ממת מצוה. כמו כן, הוא נצטווה שלא לצאת מן המקדש. לעומת כך, כהן הדיוט לא נצטווה שלא לצאת מן המקדש. והעומק של כל הציוויים הללו הוא, שכל חייו של כהן גדול הם במדרגת התבודדות, היפך מהמציאות של התערבות עם בני אדם.

נבאר לעיל שיש התבודדות בקדושה, והתבודדות בקלקול. התבודדות דקלקול עניינה מוות, מת. וזהו העומק באיסור של כהן גדול להיטמא למתים, מחמת שיש לו את הצד של ההתבודדות העליונה, שזהו ההיפך הגמור של ההתבודדות התחתונה שהיא מציאות של מוות. יש התבודדות חלקית ויש התבודדות שלמה, מדרגת כהן גדול יסודה התבודדות שלמה [שלמה בערכין, שאין שום שלמות בבריאה חוץ מהבורא ית"ש שהוא שלם]. ויש מדרגת התבודדות גבוהה מכך, והיא מדרגת מלך, כמו שיבואר להלן.

סדר המדרגות מלמעלה למטה הוא: מלך, כהן גדול, ומכאן ואילך כל סדר המדרגות למטה. מצד כך היה צריך להיות שהתבודדות במלך תהיה התבודדות

פרק ו' | מצות לימוד תורה

ולכן כל התורה קדושתה שוה בלי שום חילוק ושינוי כלל חס ושלום, כי הכל דבור פיו ית"ש ממש, ואם חסר בס"ת אות אחת, מפסיק אלוף תמנע (בראשית לו, מ) היא נפסלת, כמו אם נחסר אות אחד מעשרת הדיברות, או מפסוק שמע ישראל, וכמוש כתב גם הרמב"ם ז"ל, והוא מתנא דבי אליהו סא"ז סוף פרק ב'.

נבאר בדברי הנפש החיים, שכל התורה כולה קדושתה שוה בלי שום חילוק ושינוי כלל ח"ו "איפא כל התורה כולה קדושתה שוה בלי שום חילוק ושינוי כלל ח"ו"? בשני מקומות, מקום אחד, כי הכל דיבור פיו יתברך שמו ממש, שם הכל שוה, אופן השני שהכל שוה, "אם חסר בס"ת אות אחת מפסוק אלוף תמנע היא נפסלת כמו אם יחסר אות אחד מעשרת הדיברות או מפסוק שמע ישראל". זה בודאי שלדינא יש גדרים חלוקים בתורה, דוגמא פשוטה, דין להניח ספר ע"ג ספר, ד"ת אחרונים יותר להניח אותם על חמשה חומשי תורה, יש סדר איך מניחים, קדושת חמשה חומשי תורה גדולה יותר, ובעומק א"כ מה שנתבאר בדברי הנפש החיים "שקדושתה שוה בלי שום חילוק ושינוי כלל ח"ו", הוא לא מתכון לומר שאין שום שינוי מדריגות בהתגלות של תורה, וודאי שמצאנו שינוי בהתגלות מדריגות של תורה, פשט רמז דרוש סוד, וכן ע"ז הדרך חלוקים רבים שמנו רבותינו במדריגות התורה, אלא כונת דבריו שכאשר אדם עוסק בתורה והוא דבוק בו יתברך, במאמר פיו הכל אחד, שם אין שום חילוק, גם מה שנכתב להדיא בחמשה חומשי תורה, כל אות, בין אלוף תמנע או עשרת הדיברות או קריאת שמע שוה בקדושתה, אבל בודאי שיש חילוקי מדריגות בעסק התורה שאדם עוסק מצד הארת אור התורה המאיר לנפשו של העוסק.

ובעומק צריך להבין וכפי מה שהוזכר לעיל מדברי רבותינו, שכאשר האדם עוסק בחלקו הפרטי לנפשו התורה מאירה לו יותר, וכאשר הוא עוסק בחלק הכללי, ולא נגע בחלק הפרטי של נפשו החלק הזה שהוא עוסק בו כיון שהוא לא החלק הפרטי שלו הוא מאיר לו פחות קדושת התורה אמנם שוה, אבל הארתה שמאירה לו היא משתנה בחלקו, ולכן אפ' אדם שלמד - אני שלמדתי התורה כולה - כלשון הגמ' במנחות, אבל אם הוא לא נגע ח"ו בנקודה הפרטית שלו, האור של התורה המאיר בקרבו, הוא חלש יותר וכהה יותר, מאפשרות שלו באמת להשיג, ופעמים יש בנ"א שהגיעו לחלקם בתורה, ואפילו שידיעת התורה שלהם בכללות קטנה יותר, אבל הם הגיעו לחלקם בתורה, ולכן השגה שלהם בעומק בתורה גדולה יותר, כי הם מחוברים לים לשורשם למקור היותם, מי שיודע את כל התורה כולה, זה עוד סוגיא של הארה שלימה מכוח שלימות התורה כמו שנתבאר לעיל.

המספיק לעובדי ה'

יותר גדולה, אבל שלמות המלך היא בהיותו כולל את שני ההפכים, גם את ההתבודדות, וגם את הנהגת העם. וכמו שיבאר להלן ר"א בן הרמב"ם את מדרגת המלך בדוד המלך ע"ה.

ונצטוה להתבודד בעת בקשת שליחה ביום הכפורים, כמו שנאמר (שם ט"ז, י"ז): "וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו"

כל השנה כולה כהן גדול נצטווה שלא לצאת מן המקדש, אבל בתוך המקדש הוא נמצא עם כהנים נוספים, וזו לא התבודדות שלמה. התבודדות שלמה מתגלה ביום הכפורים, שכל עם ישראל הם מעין אליהו, שדומים למלאכים.

ויתר על כן, נתבאר שמדרגת התבודדות היא מדרגת מסירות נפש, ושם האדם נקשר לשורשו הפרטי. וכל מהותו של יום הכיפורים בשורשו הוא מסירות נפש, כמו שנאמר במשה רבינו: "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" (שמות לב, לב), וזה מתגלה אצל כל אחד מישראל במידת מה.

אולם, אצל כהן גדול זה מתגלה בפועל ממש, שנכנס לבית קדשי הקודשים, ושם נאמר: "וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו" (ויקרא טז, יז), ובקודש הקודשים מתגלה בכה"ג שהוא נמצא לבדו, ונקשר לשורשו העליון.

בית המקדש של מטה מכוון כנגד בית המקדש של מעלה, והמקור לכך בבית קדשי הקודשים הוא בכך שהכהן גדול נקשר שם לשורשו העליון, ליחידה שבנפש. ומבואר ברבותינו שחמשת התפילות ביוה"כ הם כנגד חמשת חלקי הנפש - נרנח"י, עד מדרגת הנעילה שנוגעת בבית קדשי הקודשים שבנפש, מקום היחידה שבנפש, ושם מדרגת ההתבודדות השלמה.

נמצא ששלמות יום הכיפורים הוא התבודדות. התבודדותו של כהן גדול בבית המקדש, ויתר על כן בבית קדשי הקודשים ששם הוא נמצא לבדו. וזהו העומק של כפרת יום הכיפורים, שמגיעה ממקום של למעלה מהחטא. והמקום המוחלט והגמור ששם אין חטא - הוא מדרגת היחידה שבנפש, שכולה נקשרת לשורשה ודבוקה באין סוף ב"ה, ומסולקת מכל מציאות של חטא. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך

שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'

פירק | דרכי לימוד הגמרא

א"כ האדם לומד תחילה, או את כללות ההיקף של דברי הראשונים על הסוגיה, או כל ראשון וראשון לעצמו, וכך הוא מסיים את דברי הראשונים. אבל לאחר מכן צריך לקחת כל מהלך ומהלך שהתחדש לפי כל ראשון, וללמוד בחזרה לפי אותו מהלך ויסוד את כל הסוגיה מהתחלה. לחזור וללמוד את השקלא וטריא של דברי הגמרא ואת כל הסוגיה לפי אותו מהלך.

לפעמים זה יוצר נפקא מינה לכללות הסוגיה, ולפעמים זה יוצר נפקא מינה רק לחלקיה. וודאי שזו חכמה דקה, ואי אפשר להעמיד את הדברים באופן מדויק ולומר איך לעשות את הדברים באופן המדוקדק ביותר, אבל צורת הדבר היא שבכל מהלך ומהלך בראשונים, צריך לראות איך הדברים משתלשלים לכל אורך הסוגיה.

בדיקת הדיוקים והסברות של עצמו ע"פ הראשונים

בשלבם הקודמים היתה את ההבנה והאדם וניסה להעמיד דיוקים וסברות. כעת לאחר לימוד הראשונים הוא מתחיל לבדוק ולראות לפי כול ראשון וראשון, האם הדיוק שלו בסוגיה הוא בדווקא או שהדיוק הוא לא בדווקא, וכמו כן לאיזה יסוד של סברא הוא שייך.

ככול שהוא מפותח יותר ויש לו סייעתא דשמיא, אז או שהוא יגלה ויראה שהראשון הזה הלך לפי מהלך הסברא המסוימת שהוא למד. או להיפך, שהוא יגלה בראשון הזה עכשיו סברא חדשה שהוא לא חשב עליה קודם לכן. זה יכול להיות לשני הצדדים.

מהלכי סברות בראשונים, ולא רק שיטות שונות.

כאשר האדם לומד את הראשונים באופן שהוזכר זה יוצר נקודה מאוד מאוד עמוקה, שכעת זה לא שיש לו כמה "שיטות ראשונים" בסוגיה, אלא הוא רואה כמה "מהלכים" בסוגיה.

הרי גם בחור בישיבה קטנה, כששואלים אותו בסוגיה שלמד, יכול להשיב שיש בסוגיה זו שלוש שיטות, שיטת הרמב"ן היא כך... שיטת הרשב"א היא כך... ושיטת הריטב"א היא כך...

אבל הלומד ע"פ צורת מהלך הדברים שהוזכר, מבין שלכל שיטה יש בית אב של סברא, ומאחר והוא העמיד כמה סברות כשלמד את הסוגיה, ממילא עולה בידו שדברי הרמב"ן שאמר כך משום שסברת היסוד שלו היא כזו, הרשב"א אמר כך והסברא שלו היא כך, והריטב"א למד באופן כזה כי הסברא שלו היא כך. כאן בעצם זה האור הגדול של הסוגיה.

ואם האדם לא הגיע לאותם סברות בראשונים מכוח הסברות הראשונות שהוא אמר, כשהוא רואה כל מחלוקת בראשונים, אזי ראשית כמובן צריך לברר במה הם חלוקים ביסוד הגדרת הדבר, אבל לאחר מכן צריך לברר מה שורש סבת המחלוקת בסברא. ■ המשך

בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי הלימוד"

בלבביפדיה

שאלה יוסף הצדיק ודיוקנו של אביו - ניסיון אות ברית קודש

שלום לכבוד הרב ותודה רבה.

א. השאלה בענין יוסף ואשת פוטיפר, האם דמות דיוקנו של יעקב אבינו הופיעה מאליה לפני יוסף, או שיוסף מרצונו דימה את הדיוקן בעיני רוחו בשעת הניסיון?

ב. לכאורה משתמע שהיכולת של יוסף הצדיק לעמוד בניסיון, הגיעה מתוך כוחו של יעקב אבינו, ואם כן, במה מתבטאת העמידה בניסיון, בזה שרצה לעמוד בניסיון, בזה שהשאיר בגדו וברח כלומר במעשה ההתרחקות בפועל, או בכל הפעמים הקודמות שמיאן, או בנקודה אחרת?

תשובה

א. עיין ספר התמונה (תמונה שניה) יוסף שישי לבנין, כי נברא בדמות דיוקנו של אביו. ועיין עבודת הקודש (ח"ד, פי"ט) כי הבן סוד דיוקנו של אביו. ועיין אפיקי ים (סוטה, לו, ע"ב) ודמות דיוקנו של אביו, הוא צורתו של אדה"ר.

ולשון הגמרא (סוטה, לו, ע"ב) באותה שעה באתה "דיוקנו" של אביו ונראתה לו בחלון. ועיין ירושלמי (הוריות, פ"ב, ה"ה) א"ר אבין, בשעה שנראתה ליוסף דיוקנו של אביו, נראתה לו גם איקונין של רחל, שנאמר משם רועה אבן ישראל.

ובמדרש אגדה (וישב, לט, יא) הלשון הוא, וזימן לו הקב"ה "דמות" דיוקנו של אביו. וביאר האור החיים (נשא, ז, מח) וז"ל, והן ידוע כי הוא מראה השכינה, כי אביו במקומו לא ידע דבר ואפילו אם עודנו חי, אלא אביר יעקב אלהי ישראל. ועיין ליקוטי מוהר"ן (תורה ק"נ) הוא דבר נסתר מאוד איך הדמות נתראה והוא בעצמו אינו יודע, כי בודאי יעקב לא ידע. ועיין מהרש"א (סוטה שם) וז"ל, ואולי שרמזו בדמות דיוקנו, והוא צורת יעקב החקוקה תחת כסא הכבוד, נראית לו בחלון "ושער השמים", ולזה כתב מידי אביר יעקב. ובמדרש, כיון שבא ליזקק לה בא הקב"ה בדמות אביו וכו'. ועיין באר מים חיים (בראשית, ב, ז) שהאדם הוא דמות דיוקנו של אביו שבשמים. ולפ"ז זהו דיוקנו של אביו.

והבן שישי מדרגה של "דיוקנו של אביו", כלשון הגמ'. ויש מדרגה של "דמות" דיוקנו, כמ"ש במדרשים (כגון תנחומא, וישב, ס"ט), ויש מדרגה של "איקונין" של רחל, כנ"ל במדרש אגדה. ודו"ק היטב. ועיין שפת אמת (שלח, תרנ"ה, ד"ה לפרשת ציצית) דמות דיוקנו של אביו, והוא ציור ומלבוש הקדושה.

המשך בעמוד ח'

בבא מציעא (כו, ע"א) - ת"ר, אשר תאבד, פרט לאבידה
שאינן בה שווה פרוטה, רבי יהודה אומר ומצאתה, פרט לאבידה שאין בה שווה פרוטה.

והנה מהות הפרוטה עיין ספר הפליאה (ד"ה ויכולו השמים) וז"ל, הפרוטה כלולה בכח שם יהו"ה, המתחלף באתב"ש, מצפ"ץ. ומצפ"ץ, עולה פרוטה. ראה עתה בני שהפרוטה היא אדום (שורש הדינים, התפרטות, פרוטה לשון התפרטות) נכנס בפועל יהו"ה להתלבן מאדימותם, וכו', ואין להם שוה פרוטה, ר"ל אין להם רחמים כלל, עכ"ל. ועיין שו"ש סוד חליפין שקונה בפחות מפרוטה. ועיין ספר הקנה סוד קידושין וכוונתיה. ועיין שושן סודות, אות שפ"ב, בכסף כיצד.

והבן שמצות השבת אבידה יסודה רחמים, על המאבד. ולכך דבר שאין בו שוה פרוטה אין חיוב להשיב כי אין לו הארת רחמים מן שם הוי"ה, כמבואר בספר הפליאה כנ"ל. והבן שפרוטה לפרוטה מצטרפת (ב"ב, ט, ע"ב) והיינו שיש אור האחדות של צרוף, שהוא אור הרחמים. אולם פחות מפרוטה הוא לאו בר צרוף, ולכך אין דין להשיבו. כי השבת אבידה הוא כח שמצרף בין האובד למוצא. אולם פחות מפרוטה אין בו כח צרוף זה.

והבן שפרוטה היא מנחושת, נחש-תו, והיינו תיקון הנחש. אולם בפחות מפרוטה אין לו לעת עתה תיקון. וז"ש (סנהדרין, צו, ע"א) אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס. והיינו שנשאר בכיס רק פחות מפרוטה, ובן דוד בא לתקן את מדרגת פחות מפרוטה שאין עליה עתה מצות השבת אבידה. והוא בא להשיבה.

אולם עתה כח החיבור וההשבה רק בפרוטה. והברכה רק בפרוטה, כמ"ש (תענית, ח, ע"ב) ואמר רבי יצחק, גדול יום הגשמים שאפילו פרוטה שבכיס מתברכת בו. ושטר אפילו אינו שוה פרוטה כשר, ולכך בו נעשה אף גירושין, כח המבדיל.

ושורש פגם זה של פחות מפרוטה נגלה בדור המבול, כמ"ש (ב"ר, נח, לא, ה) כי מלאה הארץ חמס מפניהם. איזהו חמס ואיזה גזל, א"ר תנינא, חמס אינו שוה פרוטה, וגזל שוה פרוטה. וכך היו אנשי המבול עושים, היה אחד מהם מוציא קופתו מליאה תורמסים, והיה זה בא ונטל פחות מפרוטה, וזה בא ונטל פחות מפרוטה, עד מקום שאינו יכול להוציא ממנו בדיון.

ואמרו (שהש"ר, ב, א, ה) אמר רבי לוי, לשעבר היתה פרוטה מצויה והיה אדם מתאוה לשמוע דבר משנה והלכה ותלמוד. ועכשיו שאין הפרוטה מצויה וכו', אין מבקשין לשמוע אלא דברי ברכות ונחמות. ועיין מסכת סופרים (פט"ז, ה"ד). והיינו נחמת ציון וירושלים, בבנין ביהמ"ק וביאת משיח, ששיב פחות מפרוטה, כנ"ל.

בלבביפדיה

משפטים | ד-ש

כי יבער איש שדה. שד-ה. שד, שורשו בשם שדי. שהוא בחינת "שדים", מקור היניקה של כל העולם, וממנו בא השפע לכל העולם. והוא בחינת מש"כ (בראשית, כז, כז) ראה ריח בני כריח "שדה" אשר ברכו ה'. ומשם מקור שפעו של אברהם המשפיע לאליעזר, וכמ"ש (שם, טו, ב) ובן ביתי הוא דמשק אליעזר. דמשק, שד-קם. וכמ"ש (יומא, כה, ע"ב) אמר רבי אלעזר, שדולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים. והיינו שנעשה אליעזר כשדים לאחרים מתורתו של רבו.

ועיקר השפע מן השדים הוא בבחינת מש"כ (דברים, לב, יג) וינקהו דבש מסלע. דבש, דש-ב. ואמרו (ספרי, דברים, האזינו, שיו) וינקהו דבש מסלע, זו משנה. ושפע זה ממקור קדוש יהלך, קדוש, שד-קו, מן הקו העליון הנוקש באור א"ס. ועל מנת להשיגו נצרך שקידה, שקד, שד-ק. ואזי דבק במקור המעין שכולו חידוש, חדש, ח-שד. ומרוב שפע נעשה דשן, דש-ן. שלמות הארת נון"ו שערי בינה. ועיקר מדרגה זו נקראת "דרש", דש-ר, מתוך פרד"ס.

אולם מצד הקלקול שנעשה שד דקלקול. ושורשו במש"כ (בראשית, א, יא) ויאמר אלקים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עשה פרי למינו. ואמרו בירושלמי (כלאים, פ"א, ה"ז) למה נתקללה הארץ, ר' יודן בר שלום אמר, ע"י שעברה על גזרותיו של הקב"ה, תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע, והיא לא עשת, אלא ותוצא הארץ עשב מזריע זרע למינהו. ומכח כך נעשה "שד" המשפיע שפע באופן שאינו מדויק.

ועיקר כח שד-שדה דקלקול נגלה אצל עשו שכתוב ביה (בראשית, כה, כז) "איש שדה". ואמרו (שכל טוב, שם, כה, לד) שהפקיר עצמו כשדה. ובזוה"ק (תולדות, קלט, ע"א) איש שדה, בגין דחולק עדיה לאו איהי בישובא אלא באתר חרוב במדברא בחלקא ועל דא איש שדה. ובשדה זו יונקים השדים - שעירים, כמ"ש (האזינו, לב, טו) יזבחו לשדים לא אלה. ושם שורש השפע אינו מתוך אהבה ורעות, אלא מתוך שחד, שד-ח. ואופן ההשפעה אינו מרצון אלא בגזילה, בבחינת שדד. שד-ד. ותכלית השפע אינו לקיום הדבר אלא להשמידו. שמד, שד-ם. ואחריתם שמד - מות. שאבלים אוכלים עדשים (ב"ב, טו, ע"ב). עדש, שד-ע. שזהו מאכלו של עשו איש שדה כמ"ש (תולדות, כה, לד) ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים. ואזי השפע מתקלקל בבחינת שדפון, שדף, שד-ף. שחל בו חרון אף, שד-אף. והנשאר מן השפע נקרא שרד, שד-ר, ששרד מן השדפון.

ועיקר שורש שד נהפך למלאכת דש. שמפרק דבר מגידולו, ממקור יניקתו, מן השדים שיונק. ולכך כל דבר שהורגל בו נקרא בלשון חז"ל דש. כגון (גיטין, נו, ע"ב) כיוון דדש דש. היינו שנעשה מחמת הרגל ואין לו יניקת אמת מן המקור. והתיקון השלם במקדש, דש-קם, ששם יש תקומה לדש, ושם מקור השפע, מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים, ומשם השפע לכל העולם

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: דש, דרש, קדש, אחשדרפנים, ארפכשד, אשדוד, אשדות, שמד, שקד, דבש, דבשת, דמשק, דשן, חדש, דרש, דשא, מקדש, שדה, שדפון, שדמות, שחד, שרד, גדיש, גדיש, דישון, דריוש, כשדים, שדד, שדים, פרשדנתא, צורשדי, עדש, עמישדי, שדי, שדיאור, שדף, שיד ■

המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

בבא מציעא (כב, ע"ב) - דא"ר יוחנן משום רבי ישמעאל בן יהוצדק, מנין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת, דכתיב וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה, מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם, יצאתה זו שאבודה ממנו ואינה מצויה אצל כל אדם. והיינו שיש אבידה פרטית, ויש אבידה כללית. וכל שזו אבידה פרטית, ויש מי שאינו אבודה אצלו, אזי המצוה היא להאיר ממי שאינו אבודה אצלו למי שאבודה אצלו. אולם באבידה כללית שאבודה מן הכל אין ממי להאיר אור גמור. ולכך אין בו מצות השבת אבידה, והוי כהפקר גמור (עיין רמב"ן, שם, כז, ע"א).

ועיין רש"ר הירש (בהר, כה, יד) וז"ל, חוסר האפשרות להחזיק בחפץ יכול לבטל מבחינה משפטית גם את זכות הבעלות, כגון אבדה ששטפה נהר, שאבודה ממנו ומכל אדם (ראה נמוק"י שם). וכן התקוה לחזור ולהחזיק באבידה היא תנאי להמשך קיום זכות הבעלות, וכו'. כל ההלכות האלה מורות כנראה, שמושג הבעלות נובע מרצון האישיות ומתפיסת החפץ, עכ"ל. וזהו גדר קנין ובעלות ממון פרטית.

ושורשם של דברים. כתיב (בראשית, ב, י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. וכאשר נגלה הארבעה ראשים, כנגד ד' רוחות השמים יש קיום לכל פרט לעצמו. אולם בשעה שנגלה שורש הנהר לפני התפרטותו זהו כח של כלל, שטפה נהר, ולכך אינה מצויה אצל כל אדם. כי זהו כח כולל דוגמת ממון הקדש, ממון של כח הכלל.

וז"ש (ברכות, נו, ע"ב) אמר ריב"ל, הרואה נהר בחלום ישכים ויאמר הנני נוטה אליה כנהר שלום, קודם שיקדמנו פסוק אחר, כי יבא כנהר צר. והבן שנהר צר שורשו במקום ה"פרד" לארבעה ראשים. ונהר שלום שורשו קודם ההתפרדות. וכמ"ש בזוה"ק (מקץ, קצג, ע"ב) בגין דכל נהר דיוסף הצדיק איהו, ורוא דא הוי האי מאן דחמי נהר בחלום, חמי שלום, דכתיב הנני נוטה אליה כנהר שלום.

והבן שיש ב' בחינות בהשבת אבידה. א. השבה לשורש הפרטי, לבעליו של הממון. ב. השבה לשורש הכללי, וזהו שטפה נהר, ממון ששב לשורש הכללי, ולכך לא שייך שם השבה פרטית. ובדרך רמז נדר בגימט' נהר עם הכולל. ויש נדר פרטי ונדר כללי. ובנדר כללי נעשה הממון כהקדש כמ"ש בנדרים ובר"ן שם. והרי שנהר גדרו כגדר נדר כללי.

ויתר על כן למעלה ממדרגת נהר, שטפה נהר, יש מדרגת זוטו של ים (ב"מ, כד, ע"א), בכל ים, ובשורש הים הגדול, שהוא כח הכולל של כל מימות שבעולם, ובו הכל חוזר לכלל הגמור. שהוא סוד קריי"ס, וממנו נעשה ביזת הים, בים סוף. ולעת"ל יעשה מהים הגדול. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי

הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

אור א"ס

עיין הכתב והקבלה (בהעלותך, טו) וז"ל, דקדושי עליון המדמים צורה ליוצרה המתדבקים בו ית' התאחדות גמורה עד שיתבטלו בעיני עצמם כאילו אינם במציאות כלל, וכל יש הנמצא בהם אינו רק הוא ית', עד שהנביא (ישעיה, כו, ט) אומר, נפשי אויתך אף רוחי אשחרך, שהנביא קורא את הש"י בשם נפשי ורוחי, כאילו הנפש והרוח השוכן בקרבו אינם לעצמו, רק הוא ית' הוא נפשו ורוחו, ואמר אתה נפשי אותך אני מתאוה, אתה רוחי אותך אשחר (הכי פירשהו רבותינו במכילתא דרשב"י והוא פירוש יקר מאוד וכו'), ואמר הנביא (חבקוק, ג, יט) הו"ה אלקים חילי, הכח שיש לו אין בו ממש וכאילו אינו במציאות כלל, רק הוא ית' הוא כחי וחילי, עיי"ש. ועיין זוה"ק (אחרי מות, סז, ע"ב) ר' חזקיה אמר, נפשי אויתך בלילה, דא כנס"י, אף רוחי בקרבי אשחרך, דא קב"ה.

ועיין תניא (ליקוטי אמרים, פרק מד) וז"ש נפשי אויתך, כלומר מפני שאתה ה' נפשי וחי האמיתים, לכך אויתך, פירוש שאני מתאוה ותאב לך כאדם המתאוה לחיי נפשו, וכשהוא חלש ומעונה מתאוה ותאב שתשוב נפשו אליו, וכן כשהוא הולך לישון מתאוה וחפץ שתשוב נפשו אליו כשיעור משתנו, כך אני מתאוה ותאב לאור א"ס ב"ה חי החיים האמיתים להמשיכו בקרבי. ועיין שפת אמת (במדבר, תרמ"ב, ד"ה במדרש) וע"ז נאמר נפשי אויתך בלילה ודקדק בזוה"ק דהול"ל אותך, כי אויתך הוא פועל יוצא, ויתכן לפרש שהם כביכול מביאים התאוה אל הבורא יתברך.

צמצום

אוה, בהיפוך אתוין, הוא, נעלם, נסתר. ועיין ספר הפליאה (ד"ה נקראים הוא ובית דינו) הוא, הוא שם של ע"ב, שכשם שהויה מתגלגל בצירופי ע"ב כן הוא וכו', שכל אלו הבתים הוא - והא - אהו - אוה - ואה - האו, עולים ע"ב, עיי"ש. ועיין ייטב לב (נח) ונהפוך "הוא", כשיתהפך אותיות "הוא" לבחינת אוה למושב לו, אז ישלטו המה היהודים המה בשנאייהם, וכו'. וזהו שאמר "והוא" יכוננה עליון, שיכונן אותיות הוא, ועיין תולדות יעקב יוסף (שלח) מאמר הבעש"ט בפסוק והוא אחד ומי ישיבנו, כי תיבת והוא יש בו רמז שניהם יחד, כי יש בו השם והו מן אני והו, וגם יש בו תיבת הוא שהוא אותיות אוה למפרע. וזהו ענין הכתוב והוא באחר ומי ישיבנו.

קו

יש נוסחאות שאומרים ביוה"כ בסליחות (הובא בלקט יושר ח"א או"ח, קטו, ענין ב', ועוד) אויתך קויתך.

עיגול סביב. ועיין הכתב והקבלה (דברים, יב, טו) ג"ל שזהו

המכוון בלשון "בכל אות נפשך", כי שורש אוה מצאנו שהוא נרדף עם שרש "סבב", כמו והתאויתם לכם לגבול (מסעי, לד, י) שהוא לרש"י לשון סבה ונטיה, ודומה ללשון ונסב לכם הגבול (שם, ד) שהגבול נוטה מצד זה לצד אחר (עיי"ש ברוו"ה ביאור דעת רש"י לפי עומק שורשו). ומצאנו שרש סבב שהוראתו השתנות דבר מענינו הראשון, כמו מוסבות שם (מסעי, לד, לח) כלומר שינוי שם. וכן ויסב שמו יהויקים (מ"ב, כב, לד), וכן נקבה תסובב גבר (ירמיה, לא), החלש ישתנה להיות גיבור, ושפיר פירש"י והתאויתם על נטית הגבול והשתנות מצד לצד. וכן נקבה תסובב גבר (ירמיה ל"א) החלש ישתנה להיות גבור, ושפיר פירש"י והתאויתם על נטיית הגבול והשתנות מצד לצד. וכן תאוה שהוא על החשק בדבר שאין בו שלמות עצמי, שישתנה במקבל זולת מקבל, במקום זולת מקום, ובזמן זולת זמן, כמ"ש (ואתחנן, ה, יח) ולא תתאוה, כעיקר הוראתו השתנות. ושורש "איוה", שישמש על ההתרצות, כמו יאותו לנו האנשים, נאות להם, היינו ג"כ התרצות אחר שקדם אליו המיאון בדבר, והיינו השתנות מלא רצון אל רצון. והבן שבעומק הוא שורש השינוי מיושר, אלקים עשה את האדם ישר, ללא ישר, בקשו חשבונות רבים, שרשעים סביב התהלכון, שמהותם הפכה להיות השתנות, מלא רצון לרצון.

ועוד. עיגול, עגל, ע-גל, גלות. ואמרו (זוה"ק, אחרי מות, סז, ע"ב) נפשי אויתך, אמרה כנס"י קמי קב"ה, נפשי אויתך בלילה, בעוד דאנא בגולתא ביני עממיא, ומניעא נפשי מכל בישתא דקוטרא בני עממיא, נפשי אויתך בגין לאתבא לאתרי. ועיין רש"י על פסוק הנ"ל.

יושר

עיין עבודת הקודש (ל"ג, פמ"ב) ואותיות אוה, מורות לנו סוד היחוד השלם בהתנוצצות האור והאצילות "דרך ישרה", מראש הלבן, דרך המלך עד בית מלכותו, ולזה חתם למושב לו.

שערות

עשו איש שעיר. ואמרו (מגילה, ו, ע"א) ואמר רב יצחק, מ"ד אל תתן ה' מאויי רשע זממו אל תפק ירומו סלה, אמר יעקב לפני הקב"ה, רבש"ע, אל תתן לעשו הרשע תאות לבו.

אזן

עיין עבודת ישראל (ראה) אז"ן מספרו יו"ד ה"י וא"ו ה"ה, כנודע. הרי יש בו כללות ד' מילואים של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. כי ע"ב ס"ג נכללים ביו"ד ה"י. ומ"ה וב"ן נכללים בוא"ו ה"ה במלוי אוה. הרי שאזן כולל ד' מחנות המרכבה, וקומה שלמה. ולכך אמרו חרשו נתן לו דמי כולו, כי געדר ממנו שורש כל הקומה.

חוסם

עיין חתם סופר (דברים, לא, יא) והוא המקום אשר יבחר בו ה', לאפוקי מזמן דכתיב (ירמיה, לב) כי על אפי וחמתי היתה לי העיר הזאת וגו', אלא אדרבה בהיפך, כי ה' יבחר בה, ע"ד אזה למושב לו, פה אשב כי איתיה.

פה

עיין חומת אנך (במדבר, ל, ב) ס"ת, היוצא מפיו יעשה הוא, או"ה, דבשמירת הלשון יבא משיח, ויהיה שמו וכסאו שלם שהוא אותיות או"ה, דהכל תלוי בלשון (עיין ערך קטן דעת).

עינים - שבירה

שורש הרע. רשע, רע-ש. וכתוב (תהלים, קמ, ט) אל תתן ה' מאויי רשע. ועיין קהלת יעקב (ערך אזה) יש לדורשו על היצה"ר שהוא המתאווה לכל. גם אזה במילוי, אל"ף וא"ו ה"א עם הכולל גימט' סמא"ל.

ועוד. אמרו תנא דבי אליהו זוטא (פי"ט) והולכין לציון ואומרים לה, נגלה לך הקב"ה, שנאמר כי בחר ה' בציון אזה למושב לו, ותאמר להם מיום שסילק הקב"ה את שכינתו מתוכי "והחריב" את ביתו (ושורשו השבירה הראשונה) ושרף היכלו שוב לא ראיתיו. והבן שכאשר נחרב הבית בטל ה"אזה", נחרב האזה. ונעשה ר"ת אומות העולם, או"ה. ולכך גלו ישראל לבין האומות. ואמרו (מנחות, פז, ע"א) כתיב: על חומתיך ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו המזכירים את ה' אל דמי לכם. מאי אמרי, הכי אמר רבא בר רב שילא, אתה תקום תרחם ציון. רב נחמן בר יצחק אמר, בונה ירושלים ה'. ומערבא מאי הוו אמרי, אמר רבא בר שילא, כי בחר ה' בציון אזה למושב לו. ובתיקון זהו לנדד שינה מעיניו בלילה, נפשי בלילה איתך כמו שהרחיב בחרדים (מצות עשה, פ"א, ח). ועיין חובות הלבבות (ש"י, שער אהבת ה', פ"ו). וחיבור התשובה למאירי (משיב נפש, מאמר א, פי"ב, ד"ה השישי). ומס"י (פי"ט).

עתיק

עיין שערי אורה (ש"ח) משנקבע מקום לשכינה בארץ, משכנה שלמה בביהמ"ק, אע"פ שהיא מסתלקת לפעמים, אינה זזה קדושתה לעולם, שנאמר זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי איתיה (תהלים, קלב, יד), ואומר כי בחר ה' בציון אזה למושב לו (שם, יג). מאי אזה, כפי שמתרחק מאנשי ביתו (עתיק - נעתק מהם) ומתאווה להם (מכח הריחוק). וכן אמר שלמה המלך, מכון לשבתך עולמים (מלכים, ח, יג) כלומר אע"פ שמסתלק לפעמים, לכאן הוא חוזר.

ועיין שומר אמונים (מאמר צהלי ורני, פי"ד. שיר מהר"ם אלשקר) כס נכון כסא מלכות עולמים (מלכות דא"ק, עתיק) אזה למושב.

אריך

אריך, אורך, אור-ך. לעומתו כתר, ישת חשך סתרו, סתר - כתר. ודו"ק, פרצוף אריך - אור, ספירת כתר, חשך. וכתוב (ישעיה, כו, ט) נפשי איתך בלילה. בחשך.

אבא

סוד תפילין. ותפילין דר"ת בפרט. ועיין שער הכוונות (דרושי תפילין, דרוש א) שיטה ו', ויו-דוי-אזה. שיטה ו', ואל-פוא-אזה, עיי"ש. ועיין עולת תמיד, שער התפילין.

אמא

אמא מקננא בכורסיא, כסא. ועיין מהרש"א (סוטה, מ, ע"ב) מקום המשכן והמקדש הוא כסא ה', כדכתיב אזה למושב לו, ולמלכות בית דוד קרי הכתוב כסא ה' כמ"ש בד"ה וישב שלמה על הכסא. וכתוב וישם כסא לאם המלך.

ד"א

אמרו (זוה"ק, אחרי מות, סז, ע"ב) ר' חזקיה אמר, נפשי איתך בלילה, דא כנס"י. אף רוחי אשחרך, דא קב"ה, וכו'. א"ל רב אבא נפשי איתך בלילה אף רוחי בקרבך אשחרך, איתך, אותך מבעי ליה, אשחרך, ישחרך מבעי ליה, א"ל הא אקומוה כד"א, אשר בידו נפשי כל חי, ורוח כל בשר איש. ת"ח נפשא ורוחא אשתתפי כחדא לעלמין וכו'. והוא יחוד ז'ו"ן. ועיין זוה"ק תיקונים (תיקון כה, ע, ע"ב) ושם זהר חדש (מגילת רות, לח, ע"ב) (ועיין אור החיים, נשא, ה, ו. וכי תצא, כא, יא). ועיין זוה"ק (דברים, רצו, ע"א).

נוק

עיין הכתב והקבלה (שמות, כ, יד) שהאיש הקשור בעבותות אהבה עם ה', ישחק על כל מחמדיה של העולם הזה הכלים ועוברים ונבזים מצד עצמן, ועל חמדת נשים לא יאזה, ואם חמד אלהים לשבתו עליו אזה למושב לו ואת זה לתאווה יבקש, נפרד הלב בטבעה מכל תאות עוה"ז ולא יחמוד אותם ותגעל נפשו בהם, על שדי יתענג להשתעשע ולדבקה בו ית' באהבה ושמחה.

ועוד. עיין ספר הנימוקים (לר' אליהו בחור, ערך אזה) אזה, הנוה והמעונגה, א"א פירוש, האשה שיושבת בנוה שלום שוקטת. ועיין עבודת הקדש (ח"ב, פ"ב) אזה למושב לו, פה אשב כי איתיה, אזה ואיתיה, רמז לכנס"י. ■ המשך בע"ה

בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במוחד לעלון זה - להארות, הערות, והוספות:

צדיק (וישב). ועוד מקומות שם. ועיין צדקת הצדיק (אות קי"ב) שאם חוטא מענישים אביו בגיהנם, וזה מה שראה יוסף. ושם אות קע"ב. ותקנת השבין (עמ' קד, ד"ה וזה).

ועיין שפת אמת (וישב, תרל"ג, ד"ה לעשות) וז"ל, שנתיישב בשורש החיות שלו וראה שאין לו חיים אם עושה זה שהוא נגד רצון הש"י. ועיין אמרי אמת (וישב).

ב. כתב הרמב"ם (יסודי התורה, פ"ה, ה"י) כל הפורש מעבירה או עשה מצוה לא מפני דבר שבעולם, לא פחד ולא יראה, ולא לבקש כבוד, אלא מפני הקב"ה כמניעת יוסף הצדיק מאשת רבו", הרי זה מקדש את השם.

ועיין בספר מקראי קודש (דף קו, פ"ה, ה"ו) למהר"ח אבולעפיה שהקשה שמניעת יוסף היתה מפני שנראתה לו דמות של אביו וכו'.

ועיין אם הבנים שם, ובן ידיד שם, וטורי אבן שם, ומעשה רקח שם, ומרכבת המשנה שם.

ועיין ליקוטי מוהר"ן (תורה קנ) ומעלת הנסיון אף שראה דמות דיוקנו, הם דברים נסתרים ומכוסים מבני אדם. ועוד חזון למועד אי"ה. ובלשון קצרה. עיקר הנסיון בחינת "וינס" ויצא החוצה. וינס לשון נס למעלה. שנתעלה למעלה למדת אביו כמ"ש לעיל. ולא עמד בנסיון כפשוטו, אלא נס למעלה, מלשון "נס להתנוסס". כי ישנם ג' מדרגות. א. נסיון - נפילה (נס גימט' פל). ב. נסיון - נס - בורח מהנסיון. ג. נס - עולה למעלה. וזהו מדרגת יוסף שעלה ליעקב, לאביו. וזהו בחינת חלון. "להדליק נר חנוכה", ר"ת נחל - חלון, כמ"ש באריז"ל, ועלה למדרגת "היה דר בעליה", מדליקה בחלון. כלומר נתעלה לשורשו. ונתעלה לאביו יעקב, לדמות דיוקנו בכסא הכבוד, כנ"ל, ונתעלה לאדה"ר, כנ"ל באפיקי ים, ויתר על כן נתעלה כביכול לדמות דיוקנו של אביו שבשמים כנ"ל בשם המדרש. וזהו גדר הנסיון שנס כל מדרגות אלו לעילא, נס להתנוסס. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא -

מהארכיון של שו"ת

והבן ש"הדמות" מגיעה מכך שיוסף דימה את הדיוקן מרצונו ולכך באה אליו הדמות דייקא. אולם זהו מכח אתערותא דלתתא. ואזי מכח אתערותא דלעילא באה לפניו "דיוקנו" עצמה החקוקה בכסא.

ועיין משנה שכיר (וישב, ד"ה ויבא) וז"ל, ונראה לו דמות דיוקנו של אביו, כלומר, שהצער וכו', שחסר לו דמות דיוקנו של אביו הצורה היהודית (ולפ"ז אפשר שזהו גופא משך את צורתו - דמות דיוקנו), וכו', כי תמיד העביר לפניו דמות דיוקנו של אביו את עבודתו הקדושה במסירות נפש, וזה החזיקו ולא הניחו ליפול ברשתם. ומעין כך איתא בבת עין (וישב, ד"ה וב' בחינות).

ועיין בעש"ט (וישב, אות ו) ואמרו רבותינו שראה דיוקנו של אביו, פירוש לפי שידוע שאשת פוטיפר היתה מתפארת לפניו עד מאוד וכו' כדאיתא במדרש (תנחומא, וישב, ה) וכו', ויוסף הצדיק לא היה חפץ בהתפארות זו, אבל היה חפץ והתלהב מהתפארות זו לתפארת העליון, שהוא דיוקנו של אביו, תפארת ישראל. עיי"ש. ובתורת המגיד שם. ושורש דבריו בספר התמונה הנ"ל. ועיין ילקוט ראובני (בהר). ומעין כך בנועם אלימלך (בשלח, ד"ה ויקח). ובבאר מים חיים (ויגש, מה, כח). ומאור עינים (בראשית ד"ה וזהו) ואור המאיר (שה"ש, ד"ה ודוד). וקדושת לוי (ויצא, ד"ה והנה). ומאור ושמש (וישב, ד"ה וזאת). ובני יששכר (מאמרי השבתות, מאמר ז', ט).

ועיין דגל מחנה אפרים (בראשית, ד"ה ויאמר) דיוקנו של אביו היה שם. ולכך יש סגולה ועצה להנצל מהרהורים רעים ח"ו או תאות זנות ח"ו, לצייר לפניו דיוקן של אביו, וזהו מוליד בו כח קדושה וינצל מיצה"ר וכו'. ולפ"ז אפשר שכן עשה יוסף. ועיין תפארת שלמה (בחוקתי ד"ה ונכרתי. ושם לת"ב, ד"ה השליך. וליקוטים ד"ה פרשת מצורע) שנכנסו אורות "אבא", עיי"ש.

ועיין שם (חנוכה, ד"ה במסכת כריתות) דיוקנו דיו-קנו - קנ"ו בגימט' יוסף. ועיי"ש (רמזי פורים, ד"ה א"י) יו"ד אבא, קנ"ו - יוסף. ועיין ישראל קדושים (אות י) דמות דיוקנו של אביו, היינו מדת האמת. וליקוטי אמרים (עמ' ק"ג, ד"ה וזהו). ומחשבות חרוץ (אות ז', ואות ט"ו). ופרי

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.295.1245

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

דושים מתנדבים לשכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829